Samenvatting

Inleiding

Hierbij presenteert het college u de programmabegroting voor 2027 en het meerjarenperspectief voor de periode 2028-2030.

Met de start van de nieuwe raadsperiode is er door het college voor gekozen om ook een nieuwe indeling van de programma's en producten te hanteren vanaf 2027. Concreet betekent dit dat Programma 4 in de huidige vorm is komen te vervallen en dat er binnen het programma Sociaal Domein een herschikking van de producten heeft plaatsgevonden. Hieronder wordt de was/wordt situatie verder toegelicht:

WAS in 2026		WORDT in 2027
1.1 Sociale Veerkracht	m.u.v. Mantelzorg	1.1 Sociale basis en Gezondheid
	Mantelzorg	1.3 Maatschappelijke Ondersteuning en Veiligheid
1.2 Integrale Toegang Sociaal Domein	Clientondersteuning	1.3 Maatschappelijke Ondersteuning en Veiligheid
	Integrale toegang sociaal domein	1.1 Sociale basis en Gezondheid
	Centrum voor Jeugd&Gezin	1.2 Jeugd en Onderwijs
1.3 Werk en Inkomen		1.4 Werk, inkomen en Inburgering
1.4 Maatschappelijke ondersteuning		1.3 Maatschappelijke Ondersteuning en Veiligheid
1.5 Zorg voor Jeugd en Sociale Veiligheid	Maatschappelijke- en vrouwenopvang	1.3 Maatschappelijke Ondersteuning en Veiligheid
	Sociale Veiligheid	1.3 Maatschappelijke Ondersteuning en Veiligheid
	Overig	1.2 Jeugd en Onderwijs
1.6 Gezondheid en Sport		1.1 Sociale basis en Gezondheid
1.7 Onderwijs	m.u.v. Toezicht Kinderopvang	1.2 Jeugd en Onderwijs
	Toezicht Kinderopvang	1.1 Sociale basis en Gezondheid

Voor zover dit mogelijk was, is de herschikking ook verwerkt in de cijfers van 2026. Hierdoor is het mogelijk om de cijfers van 2026 bijna één-op-één te vergelijken met de cijfers voor 2027. Eventuele verschillen in programma 1 in de cijfers tussen 2026 en 2027 worden voor een belangrijk deel veroorzaakt door de herschikking van de producten en niet door inhoudelijke of financiële wijzigingen binnen het programma.

WAS in 2026		WORDT in 2027	
Programma 3	3.5 Monumenten en Cultuur	Programma 2	2.5 Monumenten en Cultuur
Programma 4	4.1 Werkgelegenheid	Programma 2	2.6 Werkgelegenheid
	4.2 Middenstand en Winkelgebieden		2.7 Middenstand en Winkelgebieden
	4.3 Bedrijventerreinen	Is komen te vervallen, omdat er geen activiteiten meer in plaatsvonden.	
	4.4 Afvalinzameling	Programma 3	3.5 Afvalinzameling
	4.5 Aviolanda		3.8 Aviolanda
Programma 5	Geldig voor alle 10 producten	Programma 4	Geldig voor alle 10 producten

Onderstaand treft u per programma een samenvatting op inhoud aan. Daarna wordt op beknopte wijze de totstandkoming van de begrotingssaldi voor 2027-2030 gepresenteerd. Voor een meer gedetailleerde beschrijving en uitsplitsing in baten en lasten per product verwijzen we u graag naar de programma's verderop in deze begroting.

Tot slot vindt u in deze samenvatting een korte weergave van de gevolgen van deze programmabegroting voor de weerstandsratio, de lastenontwikkeling voor onze inwoners en het subsidieplafond.

Programma 1 Sociaal Domein

We zetten ons in voor een sociale, gezonde en inclusieve gemeente waarin inwoners naar vermogen kunnen meedoen en zo zelfstandig mogelijk kunnen leven. We investeren in een sterke sociale basis, preventie en vroegsignalering en zorgen ervoor dat ondersteuning dichtbij en toegankelijk is. Daarbij kijken we naar wat inwoners zelf kunnen, waar hun omgeving kan bijdragen en waar professionele ondersteuning noodzakelijk is.

We leggen de verbinding tussen werk en inkomen, jeugd en onderwijs, gezondheid, sport, welzijn en maatschappelijke ondersteuning. Door integraal samen te werken met inwoners, maatschappelijke organisaties en andere partners willen we problemen zoveel mogelijk voorkomen of vroegtijdig aanpakken. Zo zorgen we ervoor dat ondersteuning terechtkomt bij inwoners die deze nodig hebben en houden we het sociaal domein ook op langere termijn toegankelijk en uitvoerbaar.

Programma 2. Ruimte

In het programma Ruimte wordt regie gevoerd op ruimtelijke ontwikkelingen, worden kansen voor woningbouw en gebiedsontwikkeling benut en wordt waar nodig actief grondbeleid gevoerd. Daarbij wordt steeds de balans tussen ontwikkeling, leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit, natuur en duurzaamheid gezocht.

Binnen het programma Ruimte wordt daarnaast gewerkt aan de aantrekkelijkheid en toekomstbestendigheid van Woensdrecht. De bijzondere parels van onze gemeente en de Brabantse Wal worden optimaal benut. Er wordt samen met inwoners, ondernemers en regionale partners gewerkt aan (het behoud van) sterke dorpen en winkelgebieden waar het prettig is om te wonen, werken, ondernemen, ontmoeten en recreëren.

Programma 3. Leefomgeving

Met het programma Leefomgeving werken we aan een veilige, aantrekkelijke, duurzame en toekomstbestendige gemeente waarin wonen, werken, recreëren en ondernemen in balans zijn met natuur, landschap en leefbaarheid. We beheren en ontwikkelen onze openbare ruimte integraal en verbinden daarbij thema's op het gebied van klimaatadaptatie, biodiversiteit, duurzaamheid, mobiliteit, afval, vastgoed en bereikbaarheid.

We beschermen en versterken de kwaliteiten van ons landschap en onze natuur en zetten in op de energie- en warmtetransitie, circulariteit en een klimaatbestendige inrichting. Tegelijkertijd zorgen we voor een schone, hele en veilige openbare ruimte, toekomstbestendige gemeentelijke gebouwen en accommodaties en een verkeerssysteem waarin bereikbaarheid, verkeersveiligheid en duurzame mobiliteit centraal staan.

De leefomgeving maken we samen. Daarom betrekken we inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners tijdig bij ontwikkelingen en zoeken we actief de samenwerking op. Ook benutten we de economische en innovatieve kracht van Aviolanda/Hive Aerospace Collective als bijzondere ontwikkellocatie binnen onze gemeente, met aandacht voor bereikbaarheid, energie, ruimte en een goede verbinding met de omgeving. Zo werken we samenhangend aan een leefomgeving die de kwaliteit van onze dorpen versterkt en ruimte biedt voor de opgaven van de toekomst.

Programma 4. Bestuurskracht

Met het programma Bestuurskracht creëren we de randvoorwaarden om de ambities voor Woensdrecht te kunnen realiseren. We zorgen voor een betrouwbaar en daadkrachtig bestuur, een solide financiële positie en een professionele en toekomstbestendige organisatie. Daarbij werken we vanuit heldere verantwoordelijkheden, goede samenwerking en een open verbinding met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

We versterken onze bestuurskracht door integraal en opgavegericht te werken, onze dienstverlening en bedrijfsvoering verder te ontwikkelen en actief samen te werken binnen en buiten onze gemeente. Zo beschikken bestuur en organisatie over de mensen, middelen, kennis, informatie en samenwerkingskracht die nodig zijn om maatschappelijke opgaven effectief op te pakken en de ambities uit het Collegewerkprogramma waar te maken.

Budgetrecht van de raad

Op grond van de 'Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2026' autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de totale baten en lasten per programma (art 5.1). Deze zijn aan het begin van elk programma in tabelvorm weergegeven. Het college verdeelt de door de raad op programmaniveau vastgestelde middelen over de producten. Daarbij houdt het college zowel rekening met regulier werk als met de geactualiseerde ambities uit het collegewerkprogramma. Binnen ieder programma treft u per product een tabel aan die de toedeling over de producten weergeeft. Daarnaast informeren wij u op programmaniveau over nut en noodzaak van de voorgenomen nieuwe investeringen. Bij de begrotingsbehandeling kan de raad aangeven van welke nieuwe investeringen zij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wenst te ontvangen. Het totaal van de nieuwe investeringen wordt bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd (art. 5.2).

Financieel meerjarenperspectief

Belangrijk uitgangspunt bij de realisatie van onze doelstellingen en effecten is het voeren van een goed financieel beleid om een sluitende (meerjaren) begroting 2027 te realiseren met een in financieel opzicht gezond meerjarenperspectief. Met het huidige meerjarenperspectief zijn we daar als college in geslaagd.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2026	Begrotings-wijzigingen 2026	Begroting 2026 (incl. wijzigingen)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten							
1. Sociaal Domein	**9.307.082**	**1.472.143**	**10.779.225**	**10.180.271**	**10.561.105**	**10.579.226**	**10.570.617**
2. Ruimte	**2.627.360**	**660.585**	**3.287.945**	**2.119.480**	**2.348.028**	**1.024.516**	**1.026.986**
3. Leefomgeving	**3.792.702**	**26.308**	**3.819.010**	**7.863.170**	**7.859.240**	**7.852.035**	**7.852.035**
4. Bestuurskracht	**3.539.035**	**0**	**3.539.035**	**62.138.309**	**59.949.854**	**55.757.018**	**54.107.551**
5. Bestuurskracht	**59.517.405**	**271.376**	**59.788.781**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Baten	**78.783.584**	**2.430.412**	**81.213.996**	**82.301.230**	**80.718.227**	**75.212.795**	**73.557.189**
Lasten							
1. Sociaal Domein	**-38.629.707**	**-1.546.871**	**-40.176.578**	**-39.846.620**	**-38.663.505**	**-37.752.024**	**-38.072.128**
2. Ruimte	**-2.791.724**	**-3.205.592**	**-5.997.316**	**-3.713.001**	**-3.415.023**	**-2.686.278**	**-2.650.540**
3. Leefomgeving	**-9.160.241**	**-499.027**	**-9.659.268**	**-12.745.716**	**-12.604.988**	**-12.477.235**	**-12.452.559**

Bedragen in €	Primaire Begroting 2026	Begrotings-wijzigingen 2026	Begroting 2026 (incl. wijzigingen)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
4. Bestuurskracht	**-3.258.605**	**-4.161**	**-3.262.766**	**-25.688.863**	**-25.272.242**	**-20.856.061**	**-18.672.596**
5. Bestuurskracht	**-23.911.723**	**290.617**	**-23.621.106**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Lasten	**-77.752.000**	**-4.965.034**	**-82.717.034**	**-81.994.200**	**-79.955.758**	**-73.771.598**	**-71.847.823**
Saldo	**1.031.584**	**-2.534.622**	**-1.503.038**	**307.030**	**762.469**	**1.441.197**	**1.709.366**
Onttrekkingen							
4. Bestuurskracht	**0**	**0**	**0**	**3.098.183**	**1.470.494**	**748.213**	**606.115**
5. Bestuurskracht	**1.419.437**	**5.953.856**	**7.373.293**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Onttrekkingen	**1.419.437**	**5.953.856**	**7.373.293**	**3.098.183**	**1.470.494**	**748.213**	**606.115**
Stortingen							
4. Bestuurskracht	**0**	**0**	**0**	**-1.726.955**	**-1.238.343**	**-255.851**	**-200.601**
5. Bestuurskracht	**-1.644.549**	**-2.665.498**	**-4.310.047**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Stortingen	**-1.644.549**	**-2.665.498**	**-4.310.047**	**-1.726.955**	**-1.238.343**	**-255.851**	**-200.601**
Mutaties reserves	**-225.112**	**3.288.358**	**3.063.246**	**1.371.228**	**232.151**	**492.362**	**405.514**
Resultaat	**806.472**	**753.736**	**1.560.208**	**1.678.258**	**994.620**	**1.933.559**	**2.114.880**

Verloop meerjarenperspectief sinds Perspectievennota 2026-2029

In de volgende tabel wordt zichtbaar gemaakt hoe het begrotingssaldo gewijzigd is ten opzichte van de op 1 oktober 2026 door de gemeenteraad vastgestelde Perspectievennota 2027-2030.

Overzicht begrotingssaldo	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Begrotingssaldo Perspectievennota 2027-2030	**1.650.208**	**1.451.822**	**850.871**	**1.488.444**	**2.596.875**
Structureel		*2.295.584*	*1.598.384*	*1.733.725*	*1.714.631*
Ontwikkelingen met effect > 50.000 euro					
Uitbreiding Woonwagencentrum	-90.000				
Septembercirculaire 2026*	389.755	109.404	-71.323	23.125	54.769
Aanpassing opbrengsten gemeentelijke heffingen		173.918	173.327	177.040	179.987
Aanpassing Personeelsstaat		-480.810	-482.778	-482.501	-482.501
Correctie begrotingssaldo Perspectievennota 2027-2030		187.385	526.592	711.592	-284.499
Legesverordening 2027		67.032	67.032	67.032	67.032
Voordelig resulaat op afval in PB2027		61.087	61.087	61.087	61.087
Vrijval eerder geoormerkte middelen Meicirculaire 2026		285.541	-11.594	-11.720	-11.870
Totaal overige mutaties < 50.000 euro + regulier Staatwerk Programmabegroting 2027		-177.121	-118.594	-100.540	-66.000
Geactualiseerd Begrotingssaldo	**1.949.963**	**1.678.258**	**994.620**	**1.933.559**	**2.114.880**
Correctie voor incidentele baten en lasten om het structureel saldo te kunnen bepalen**		901.000	92.000	591.000	18.000
Geactualiseerd structureel saldo	**1.949.963**	**777.258**	**902.620**	**1.342.559**	**2.096.880**

* Wordt voor 2026 verwerkt in de begrotingswijziging bij de Financiële tussenrapportage derde kwartaal 2026

** Door alle incidentele baten en lasten uit de begroting te filteren resteert het structureel saldo waarop de toezichthouder toetst.

Weerstandsratio

De weerstandsratio wordt berekend door het geraamde weerstandsvermogen te delen door het totaal aan geraamde risico's. Dit leidt tot een waarde van de weerstandsratio per 31-12-2026 van 4,7.

Voor verdere details over de totstandkoming van de ratio verwijzen we graag naar Paragraaf 3: Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Onze gemeente Woensdrecht streeft naar een weerstandsratio die beoordeeld wordt als ruim voldoende. In deze Programmabegroting 2027 wordt deze doelstelling ruimschoots gehaald.

Weerstandsratio	Beoordeling
Groter dan 2.0	Uitstekend
1.4 tot 2.0	Ruim Voldoende
1.0 tot 1.4	Voldoende
0.8 tot 1.0	Matig
0.6 tot 0.8	Onvoldoende
Kleiner dan 0.6	Ruim Onvoldoende

Lastenontwikkeling

Woensdrecht kent een gemiddeld belastingniveau. De COELO-Atlas 2026, die voor alle Nederlandse gemeenten een vergelijking maakt van de woonlasten, bevestigt dit beeld. De woonlasten worden gedefinieerd als het totaal van de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Van de 342 gemeenten in Nederland staat Woensdrecht op plaats 89; dat wil zeggen dat er 88 gemeenten zijn die lagere woonlasten hebben en 253 met hogere woonlasten.

Subsidieplafond

Op grond van de 'Algemene Subsidieverordening gemeente Woensdrecht 2023' stelt de raad jaarlijks het subsidieplafond vast. Voor 2027 is het subsidieplafond verhoogd als gevolg van de indexering van zowel de budget- als de waarderingssubsidies. Het totale subsidieplafond voor 2027 bedraagt € 2.504.585. Voor de subsidieregeling 'Eenmalige subsidies Woensdrecht 'is daarnaast jaarlijks een bedrag van € 8.143 beschikbaar.

